

UVOD

Postati vođa je najvažnija odluka koju možemo donijeti – ona označava izlazak iz tame u svjetlost.

Prosvijećeni vođe nikada nam u povijesti nisu bili toliko potrebni kao danas. Ljudi zasigurno već stoljećima ponavljaju tu rečenicu. Međutim, u drugom desetljeću dvadeset i prvog stoljeća čovječanstvo je postalo velika prijetnja vlastitom postojanju jer ljudi narušavaju cjelovitost okoliša koji uzdržava život. Kako bismo našli odgovore na najveće izazove našeg vremena, više se ne možemo oslanjati na političare ili na bilo koga drugog osim nas samih. Čak i ako se okrenemo nama samima, moramo utišati stalni žamor ega, ali i pronaći bolja oruđa od logike i razuma. Moramo otići na tiho i mirno mjesto u nama samima – na područje duše.

Tu možemo početi postavljanjem osnovnih pitanja o smislu naših života. *Tko sam ja? Zašto sam*

ovdje? Na koji način mogu čuti želje duše kako bih ispunio svoju životnu svrhu i ostavio neki trag? Dok tražimo odgovore na ta pitanja, svatko od nas mora preuzeti ulogu vođe. Prvo moramo preuzeti odgovornost za vlastite živote, a onda za odnose s drugim ljudima – na poslu, kod kuće, ali i drugdje. Ako ćemo slijediti putokaze duše, drugi ljudi će nakon nekog vremena početi tražiti vodstvo od nas. Privući će ih naša sposobnost poštovanja njihovog dostojanstva i vještog prepoznavanja njihovih potreba.

Moj cilj je da vam ovom knjigom dam vještine i znanje kako biste postali vođa – ne bilo kakav vođa, već veliki vođa koji daje poticaj drugim ljudima. S duhovnog stajališta, vođa je simbolična duša skupine ljudi. Njegova uloga je zadovoljenje potreba drugih ljudi. Kada zadovolji sve potrebe, on nastavlja voditi kako bi zadovoljio više ljudske potrebe te tako povećao životne mogućnosti za ljude u skupini. Moć velikog vođe ne izvire iz drugih ljudi već iz njegovog vlastitog bića. Njegova duša mu obasjava put kojim hoda. Obilježja toga puta su kreativnost, inteligencija, sposobnost organiziranja i ljubav.

Svatko tko ima dušu, što se prema mojem shvaćanju odnosi na sve ljude, ima priliku da postane veliki vođa. Nakon što se promijenite i počnete slijediti beskrajnu mudrost duše, postajete vođa koji nema potrebu za traženjem sljedbenika. Dok vi ob-

likujete vašu viziju boljeg svijeta, oni će pronaći vas. Toplo se nadam da će brojni čitatelji poput vas nakon čitanja ove knjige otkriti veličinu u sebi i početi se ponašati u skladu s time. Od tih vođa će veliki broj možda postati javne osobe, ali još više njih će igrati ulogu vođe na poslu, kod kuće ili u društvu. Gdje god to činili, uvjeren sam da naše vrijeme od nas zahtijeva vodstvo koje dolazi iz duše.

Kao što ćete vidjeti na stranicama koje slijede, vodstvo o kojem pričam u ovoj knjizi ne odgovara tradicionalnoj definiciji vodstva. Prema toj staroj definiciji ulogu vođe imaju samo malobrojni. U skupini ljudi se vođa možda ističe kao ona osoba koja je najslavnija, koja ima najviše samopouzdanja ili najmanje obzira prema drugima. Prema tim mjerilima ne mogu sve osobe biti vođe. Kada se na svjetskoj pozornici pojave snažni vođe koji nemaju obzira prema drugim ljudima, onda nas vode kraljevi i generali, tirani i diktatori te premijeri i predsjednici koji su gladni moći. Povijest se zasniva na mitovima koji su nastali na temelju priča o osobnoj karizmi i povijesnoj nužnosti. No, ti kriteriji vodstva su manjkavi. Nijedno obilježje koje sam naveo nije jamstvo da će vođa doista poboljšati živote onih koji ga slijede. Postoji jednako velika vjerojatnost da će takvo vodstvo uzrokovati bijedu, sukobe i izrabljivanje ljudi. Stare definicije vodstva ističu značajku

moći, a korištenje moći je uvijek bilo izravno povezano s njezinom zloporabom.

Budući da je ponašanje takvih vođa posve nepredvidljivo i budući da je među onima koji su se dokopali vlasti bilo jako malo pravih vođa, počeli smo vjerovati da pravog vođu možda bira neka nevidljiva ruka. No, to je također zavaravanje. Kriteriji za određivanje pravog vođe ne moraju biti obavijeni velom tajne. Ustvari, oni su jednostavni: veliki vođe su oni koji mogu odgovoriti na vlastite potrebe i potrebe drugih ljudi s razine duše, uz viziju, kreativnost i osjećaj zajedništva s ljudima koje vode.

Vi možete biti takav vođa. Vrata su vam otvorena. Jedini preduvjet je da slušate vlastitog unutrašnjeg vodiča. U tom slučaju imate priliku postati ono što ja zovem *uspješnim vizionarom*. Uspješan vizionar može ostvariti svoju viziju. Nevidljivo sjeme koje ste položili u tišini vaše najdublje svijesti postaje opipljiva, vidljiva stvarnost. U njezinom nastajanju pažljivo ćete skrbiti za njezin rast. Vaša namjera će svima biti očita. Vaša će postignuća koristiti svima – vama, skupini koju vodite te čitavom svijetu. Budući da se na svim dijelovima planeta čini velika ekološka šteta, sve što ćete ostvariti mora biti održivo, što znači da morate stvarati na svjestan način. To je neophodna značajka svake vizije budućnosti koja dolazi iz duše.

Kada govorim o duši, ne govorim o duši kako je definira bilo koja religija, iako sve velike duhovne tradicije priznaju njezino postojanje. Ja vjerujem da je duša odraz temeljnog univerzalnog polja svijesti. Vaša pojedinačna svijest, odnosno duša je poput vala u tom beskrajnom moru. Val je u jednom kratkom razdoblju jedinstven, a onda se vraća u veću cjelinu iz koje se pojavio. Na razini duše vi ste povezani sa svime u svemiru, na području tišine iz koje izvire sva materija i energija.

U tim okvirima nije iznenađujuće da duša posjeduje značajke koje su bitne za čin stvaranja: kreativnost, inteligenciju, sposobnost organiziranja i ljubav. Ako vam je teško prihvatiti takvo stajalište, možda ćete se barem složiti sa mnom da je stari način života na ovom planetu došao do svoje granice te da je vrijeme da pokušamo nešto novo. Ako u vašem životu i vašoj široj okolini pomoću duše vođe, koju opisujem u ovoj knjizi, uspijete povećati kreativnost, inteligenciju, sposobnost organiziranja i ljubav, vi možete odlučiti hoćete li zasluge za taj uspjeh pripisati vašoj duši ili ne. Nju neće biti briga, a oni s kojima dijelite ovaj svijet će vam biti zahvalni, bez obzira kojim pojmovima opisujete vaš nov način života.

KARTA ZA PUTOVANJE KOJE NAS OČEKUJE

Vodstvo je putovanje na kojem se događa evolucija. Ne možete predvidjeti sve zavoje i uspone na vašem putu. Ali možete se koristiti kartom. Ta karta se dijeli na tri dijela.

Kao prvo, navodim sedam značajki koje određuju vašu viziju i pomažu da se ona ostvari.

Promatrajte i slušajte. Činite to pomoću vaših osjetila, kao promatrač bez predrasuda koji unaprijed ne donosi nikakve zaključke. Činite to pomoću vašeg srca i slijedite vaše najplemenitije osjećaje. Na kraju, činite to pomoću vaše duše. Slijedite viziju i duboki smisao koji vam ona daje.

Emocionalno povezivanje. Voditi s dušom znači ne obazirati se na svu dramatičnost života obilježena krizama. Morate prepoznati i očistiti se od otrovnih osjećaja kako biste jasno razumjeli vaše osobne potrebe i potrebe drugih ljudi.

Svjesnost. To znači da ste svjesni pitanja koja leže iza svake nevolje: *Tko sam ja? Što želim? Što mi je činiti u ovoj situaciji?* Vođa si mora neprestano postavljati ta pitanja te potaknuti svoje suradnike da ih i oni sebi postavljaju.

Djelovanje. Vođa mora biti usmjeren na djelovanje. Što god činio, mora biti uzor i držati sebe odgovornim za obećanja koja je dao. To podrazumijeva izdržljivost i upornost, ali i sposobnost prilagođavanja svakoj situaciji.

Osobna moć. Moć duše izvire iz samosvijesti koja prihvaća povratne informacije, ali ne ovisi o dobrom ili lošem mišljenju drugih ljudi. Osobna moć nije sebična. Ona pridonosi ugledu vođe i njegovih suradnika.

Odgovornost. Odgovorno vodstvo podrazumijeva promišljeno umjesto nepromišljenog preuzimanja rizika. To znači da vaše riječi odgovaraju vašim djelima, da ste dosljedni i da poštujete vaše unutrašnje vrijednosti. S motrišta duše, najveća odgovornost vođe je da vodi skupinu ljudi prema višoj svijesti.

Sinkronicitet. To je tajnoviti element temeljnog univerzalnog polja svijesti koji svi veliki vođe koriste. Sinkronicitet znači sposobnost prepoznavanja povoljnih okolnosti i nevidljive podrške pomoću koje možemo ostvariti i više nego što smo predviđeli. S duhovnog motrišta, sinkronicitet je vrhunska sposobnost zadovoljenja bilo koje potrebe pomoću savjeta duše.

U drugom dijelu knjige navodim priče običnih ljudi koji su postali uspješni vizionari zahvaljujući navedenim načelima. Dvoje takvih ljudi – Jeremy Moon i Renata M. Black – počeli su bez novca te su stvorili uspješne organizacije vrijedne stotine milijuna dolara koje imaju značajan utjecaj u svijetu. U oba slučaja je iza vizije koja je pokrenula njihovo putovanje stajala predanost i osobna svrha. To nije neobično za priče o uspjehu, ali u ovim pričama postoje i više vrijednosti koje izviru iz duše.

Kao što ćemo vidjeti, Renatin i Jeremyjev put slijedio je korake koji su opisani u karti vodstva; ključnu ulogu odigrale su sve značajke, od promatranja i slušanja do sinkroniciteta. Osim što vas taj dio knjige može nadahnuti, on može dodatno učvrstiti vaše uvjerenje da je vodstvo s dušom uspješna metoda, čak i u stvarnom svijetu u kojem vlada neprestana borba. Ustvari, budući da je to dvoje vođa izabralo takvo vodstvo kao put do uspjeha, stvarni svijet je za njih postao čudesno mjesto gdje je materijalni uspjeh postao manje važan od osobnog rasta.

Treći dio knjige je kratak sažetak onoga što ćete naučiti. Nadam se da će vam pomoći da u vašem životu prepoznate znakove vodstva koje izvire iz duše.

ZAŠTO DUŠA?

Što uzrokuje pojavu vođa među običnim ljudima? U svakoj skupini spontano dolazi do pojave vođa koji skupinu vode do zajedničkog cilja. Međutim, neki vođe su neuspješni, a drugi uspješni. Neke uništi njihova loša strategija ili velik stres koji im uzrokuje njihova uloga. A kada dođe kriza u kojoj svi zazivamo velike vođe, postoji stalna opasnost da se takva osoba neće pojaviti. Tako može doći do zloglasnog “vakuuma vodstva” koji je postao kronični problem u suvremenom društvu.

Ako promatramo s više razine duše, obitelj u rasulu, društvo bez vizije ili narod koji se bori za svoju slobodu želi zadovoljiti skrivene duhovne nagone i potrebe. Jednom kada ljudi prihvate tu činjenicu, bezbrojni vođe mogu pokazati svoju veličinu. Veliko vodstvo temelji se na bitku, koji ne osjeća potrebu za stvaranjem strategija za dolazak na vrh. Ako ste ostvarili vlastitu veličinu, možete dati istu priliku i drugima. Oni će vas spontano tražiti za savjet i vodstvo kako bi se kretali prema naprijed, a jednog će dana postati i prosvijećeni vođe drugim ljudima.

Naše duše predstavljaju naš najveći izvor nadahnuća koji nam je dostupan u svakom trenutku. Um možda vidi kaos, ali duša zna da u svemu postoji neki

red te ga nastoji pronaći. Sve dok ne poslušamo tihu mudrost duše, vraćat ćemo se starim navikama i starim odgovorima na nove izazove. I dalje ćemo se koprcati u besmislenim borbama i komešanju. Ali jednom kada shvatimo želje duše te ih poslušamo, pojavit će se netko tko će nam pokazati put u magli. Mahatma Gandhi, Majka Tereza i Nelson Mandela su se odvažili na svoja putovanja jer su bili svjesni želja duše. Oni su koristili tu svjesnost kako bi crpili svoju mudrost s izvora koji je nepromjenjiv kroz čitavu povijest i koji nam je svima dostupan.

- Članovi svake skupine ljudi ponašaju se prema dvije osnovne teme u životu, a to su potreba i reakcija. Kada bismo mogli jasno promotriti sebe, shvatili bismo sljedeće:
- Svakog dana postoji nešto što trebamo – od osnovne potrebe za hranom i skloništem do viših potreba poput osjećaja osobne vrijednosti, ljubavi i duhovne svrhe.

Svakog dana postoji neka reakcija koja će zadovoljiti tu potrebu, koja može biti sve – od borbe i natjecanja do novih otkrića i božanskog nadahnuća.

Te dvije teme vladaju našim unutrašnjim i vanjskim životima. One su jače od svih ostalih sila. Kao i djelovanje duše, one imaju svoje značajke. Potrebe i reakcije se mogu poredati. Nakon nižih potreba i reakcija dolaze više. (Kao što je njemački pisac Ber-

tolt Brecht izjavio: “Ne govorite mi o mojoj duši dok mi ne napunite želudac.”) To je poznato kao *hijerarhija potreba*. Ako ste kao vođa svjesni hijerarhije potreba i njihovih reakcija, bit ćete sposobni pronaći učinkovita rješenja dok se potrebe skupine kreću od osnovnih do duhovnijih. To je najveća stvar koju vođa može učiniti.

Primjerice, radikalni društveni pokreti (fašizam, religijski fundamentalizam, etnički nacionalizam itd.) oslanjaju se na strah, najprimitivniju reakciju skupine, koja odgovara njezinoj najprimitivnijoj potrebi: preživljavanju. Tu potrebu također uvjetuju vanjski pritisci, poput ekonomske depresije, društvenih migracija i natjecanja. Vaclav Havel je bio češki pjesnik koji je postao predsjednik nove republike nakon pada komunizma jer je zadovoljio osnovnu potrebu za sigurnošću koju su imali njegovi sunarodnjaci. Zatim je ispunio njihove više potrebe za jedinstvom i osjećajem vlastite vrijednosti, koji je desetljećima potiskivan. Dr. Martin Luther King Jr. je potlačenoj manjini ponudio priliku da zanemari svoju potrebu za preživljavanjem u zamjenu za ispunjenje više potrebe za osjećajem dostojanstva i duhovne svrhe. Ponudio je preobrazbu. Buddha i Krist su svojim sljedbenicima ponudili priliku da zadovolje svoje najviše potrebe koje su odraz univerzalne želje za jedinstvom.

Na primjeru tih velikih vođa vidimo da vodstvo s dušom nije niti tajnovito niti apstraktno. Vodstvo koje nadahnjuje sastoji se u zadovoljenju pravih potreba pravim metodama. Ta vještina se može naučiti. Vi to možete učiniti, kao i ja. Mi možemo zadovoljiti potrebe na svakoj razini vanjskog i unutrašnjeg života skupine ljudi, primjenjujući isto znanje na obitelj, društvo ili korporaciju. S višeg motrišta duše, vođe i sljedbenici zajednički stvaraju. Oni tvore nevidljivu duhovnu vezu. Ljudi postoje kao utjelovljenje vrijednosti za kojima sljedbenici čeznu, a sljedbenici daju poticaj i podršku vođi i njegovoj viziji.

OSNOVNA NAČELA

Vođa na svom putovanju proširuje svoju svjesnost. Duša je posve svjesna; ona vidi sve dijelove svake situacije. Njezino motrište vam je dostupno, ali zbog vaših unutrašnjih prepreka ga obično ne koristite. Vidimo ono što želimo vidjeti – ili ono što naše predrasude i ograničenja žele da vidimo. Na vašem putovanju do vodstva koje nadahnjuje, naučit ćete ukloniti te prepreke. Nakon što to učinite, ono što je jednom bilo teško, postat će lako jer će vam duša utabati stazu. Vaša vizija postat će jasnija, kao i put koji vas očekuje. Na kraju će vam se učiniti da vam

VODSTVO S DUŠOM

sam svemir šalje kreativnost, inteligenciju, sposobnost organiziranja i ljubav koji leže u srcu svakog vođe i vizionara.